

IN 10 STAPPEN INSPIREREND SCHRIJVEN

*Schrijf eenvoudig ijzersterke teksten
en bereik meer klanten*



Giséla Fidder

**IN 10 STAPPEN
INSPIREREND
SCHRIJVEN**



IN 10 STAPPEN INSPIREREND SCHRIJVEN

*Schrijf eenvoudig ijzersterke teksten
en bereik meer klanten*



Giséla Fidler

STAP 3

**Kies de juiste
aanspreekvorm**



'De meest geschikte aanspreekvorm
tussen mensen is lotgenoot.'

Schopenhauer, Duits filosoof (1788-1860)

Je schiet al lekker op met de voorbereidingen voor jouw tekst. In stap 1 heb je het doel en de doelgroep voor jouw tekst bepaald. Ook de structuur van je tekst heb je al vastgelegd. Voordat je daadwerkelijk begint met schrijven, moet je echter nog bepalen hoe de toonzetting van jouw tekst wordt.

Je kunt je vast wel voorstellen dat je een wetenschappelijk artikel op een andere manier schrijft dan een 10-stappenplan voor het schrijven van inspirerende teksten.

Ook is de toonzetting in bijvoorbeeld een gebruikershandleiding anders dan in een tekst waarin je de lezer meer wilt vertellen over jouw expertise, zodat hij je leert kennen.

Hoe spreek jij de lezer aan?

Bedenk voordat je begint met schrijven op welke manier je de lezer wilt aanspreken. Hoe wil jij overkomen bij jouw toekomstige klant? Met welke aanspreekvorm bereik je hem het best?

Je hebt de keuze uit de volgende aanspreekvormen:

- **Ik:** je vertelt vanuit jezelf over jouw expertise en ervaringen.
- **Wij:** deze aanspreekvorm kom je op verschillende manieren tegen:
 - We = jijzelf als je je boek met meerdere auteurs samen schrijft.
 - We = jijzelf en jouw omgeving/vakgenoten/anderen binnen jouw bedrijf. Je bedoelt hiermee dus jezelf en bijvoorbeeld jouw collega's of de beroepsgroep (bijvoorbeeld: wij als mediator...).
 - We = jijzelf en de lezer. Je probeert de lezer te betrekken in jouw verhaal, vanuit gezamenlijkheid.

- **Jij:** je spreekt de lezer rechtstreeks aan en je leeft je in in de lezer.
- **U:** ook hier leeft je in de lezer in, en spreek je de lezer direct aan. Deze variant is alleen wat formeler dan de aanspreekvorm 'jij'.
- **Men:** je vertelt op een beschouwende manier het verhaal.

Lezers van een zakelijke tekst raken pas geïnteresseerd in je tekst als ze deze voor een deel op zichzelf kunnen betrekken. Als schrijver van een zakelijke tekst moet je het dus voor elkaar krijgen dat een lezer die in beginsel ongeïnteresseerd is, toch jouw hele tekst met belangstelling leest. Spreek hem daarom zo persoonlijk en direct mogelijk aan. In het voorbeeld hierna zie hoe je dat doet.

Het resultaat van drie avonden vergaderen, is een concreet plan van aanpak, dat binnenkort wordt gepresenteerd. In dit plan worden de maatregelen weergegeven. Ook wordt hierin de planning besproken.

Het resultaat van drie avonden vergaderen, is dat we een concreet plan van aanpak hebben uitgewerkt. Dit plan presenteren we binnenkort aan je. We vertellen je dan welke maatregelen je kunt verwachten. Daarnaast hoor je welke planning we hanteren.

Voel je het verschil?

Maak je tekst persoonlijk met een aantal trucs

Er zijn verschillende eenvoudige trucs die je kunt toepassen om je tekst persoonlijk te maken.

1. Spreek de lezer persoonlijk aan

De lezer vindt het prettig als hij zich herkent in een tekst. Dat bereik je door je direct tot hem te richten. Je kunt hem op 3 manieren aanspreken:

- Gebruik 'je' of 'u': Het is afhankelijk van jouw doelgroep welke keuze je hierin maakt. Spreek je lezer bij voorkeur aan met 'je'. Wanneer je 'u' gebruikt, schep je meer afstand tot jouw lezer dan wanneer je 'je' of 'jij' gebruikt. In het voorbeeld hierna zie je dat je tekst veel persoonlijker wordt, als je de lezer direct aanspreekt met 'je'.

Inschrijven voor de workshop kan door voor 14.00 uur een mail te sturen.

Je kunt je inschrijven voor de workshop als je voor 14.00 uur een mail stuurt.

In sommige branches is het wat minder gebruikelijk om voor 'je' te kiezen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de bankensector, of de advocatuur. Schrijf je voor een doelgroep waarbij doorgaans de 'u'-vorm wordt gebruikt, pas je aanspreekvorm hier dan op aan en gebruik ook 'u'.

- Gebruik af en toe een vraagzin: Als je je lezer iets vraagt, activeer je hem. Je doet een beroep op hem, waardoor hij eerder geneigd is om in actie te komen en na te denken over jouw boodschap.

Inschrijven voor de workshop kan door voor 14.00 uur een mail te sturen.

Wil je meedoen met de workshop? Stuur dan vóór 14.00 uur een mail.

- Zet zo nu en dan een zin in de gebiedende wijs. Ook dan krijgt de lezer het idee dat er wat van hem wordt verwacht en komt hij eerder in actie. Hij voelt zich aangesproken door de 'opdracht' die je hem geeft, en raakt meer betrokken bij de tekst.

Inschrijven voor de workshop kan door voor 14.00 uur een mail te sturen.

Doe mee met de workshop en stuur vóór 14.00 uur een mail.

2. Gebruik de woorden 'wij' of 'ik'

Sommige auteurs vinden dat hun tekst subjectief en onwetenschappelijk wordt als ze 'wij' of 'ik' gebruiken. Een persoonlijke schrijfstijl zegt echter niets over de inhoud van jouw verhaal. Het is een aanspreekvorm die losstaat van de inhoudelijke boodschap die je overbrengt, maar je tekst wordt er wel duidelijker, persoonlijker en prettiger leesbaar door.

Gebruik 'ik' en 'wij' echter niet te veel. Daarmee richt je de aandacht te veel op jezelf, terwijl de lezer juist aandacht moet krijgen. Laat je als schrijver wel zien, maar plaats jezelf op de achtergrond.

Spreek de lezer in het overgrote deel van de tekst direct aan en maak af en toe een sprongetje naar jezelf, bijvoorbeeld bij inleidende en concluderende zinnen. Of als je iets wilt aanbevelen, besluiten neemt, of als je iets veronderstelt. Ook kun je bijvoorbeeld praktijkvoorbeelden opnemen waarin je eigen ervaringen deelt. Meer hierover lees je in stap 7.

3. Vermijd de woorden 'men' en 'ze'

Het woordje 'men' is wat vaag. Soms bedoelt de auteur hiermee iets wat voor alle mensen geldt, inclusief voor zichzelf en de lezer. Een andere keer wordt 'men' echter gebruikt in situaties waarbij de auteur zichzelf en de lezer niet meerekent. In beide gevallen spreek je de lezer niet direct aan als je 'men' gebruikt, waardoor hij zich minder snel zal identificeren met jouw boodschap.

Bij 'ze' is wel duidelijk dat het om anderen gaat en niet om de auteur en de lezer, maar ook deze aanspreekvorm maakt dat de lezer zich minder aangesproken voelt door wat je vertelt in je tekst. Gebruik beide woorden daarom zo min mogelijk.

Je kunt ze makkelijk omzeilen door te vertellen wie je met 'men' of 'ze' bedoelt. Zie het voorbeeld hierna.

Men heeft afgelopen week massaal gestemd op Forum voor Democratie.

Het Nederlandse volk heeft afgelopen week massaal gestemd op Forum voor Democratie.

Ze zijn compleet gedesillusioneerd, nu ze zich niet hebben gekwalificeerd voor het EK voetbal.

De spelers van het Nederlandse team zijn compleet gedesillusioneerd, nu ze zich niet hebben gekwalificeerd voor het EK voetbal.

Houd één aanspreekvorm aan

Wees consequent in de manier waarop jij jouw lezer aanspreekt. Kies je ervoor om hem met 'jij' aan te spreken, houd dit dan ook zoveel mogelijk in je hele tekst vol. Het is prima als je af en toe een uitstapje maakt naar 'we' of 'ik', maar pak daarna de draad weer op met 'je'.

Het is voor de lezer erg verwarrend als je hem de ene keer wel direct aanspreekt met 'je', en de volgende keer met 'we'. Of als je overstapt op bijvoorbeeld 'men'.

Wees dus consequent in je basisaanspreekvorm. Varieer daarnaast af en toe kort, maar houd de grote lijn goed in het oog.

Dan is er nog iets dat je moet voorkomen. Spreek in een tekst niet van 'je', als je eigenlijk jezelf bedoelt. Dit noem je het *voetballers-je*. Zie het voorbeeld hierna.

Het was mijn droom om bij Feyenoord te spelen en dan ben je ineens opgenomen in de selectie. Een geweldig gevoel dat je dat hebt bereikt. Superblij ben je daarmee.

Het was mijn droom om bij Feyenoord te spelen. Voordat ik het wist, was ik opgenomen in de selectie. Wat voel ik me geweldig, dat ik dat heb bereikt. Superblij ben ik daarmee.

Het voetballers-je is een veilige manier van communicatie. Je bedoelt namelijk dat iedereen hetzelfde doet of voelt als jij. In spreektaal valt het niet altijd op, maar in geschreven teksten is deze aanspreekvorm onacceptabel. Gebruik deze dus niet. Bekijk de volgende voorbeelden maar eens.

Sinds begin dit jaar werk ik met een nieuw boekhoudsysteem speciaal voor zzp'ers. Het was mijn bedoeling om eerst de beginbalans in te voeren. Nadat je deze had ingevoerd, kon je beginnen aan het inboeken van de bankafschriften. Als je alles had ingevoerd, dan kon je alles doorgeven aan de accountant.

Sinds begin dit jaar werk ik met een nieuw boekhoudsysteem speciaal voor zzp'ers. Het was mijn bedoeling om eerst de beginbalans in te voeren. Nadat ik deze had ingevoerd, kon ik beginnen aan het inboeken van de bankafschriften. Toen ik alles had ingevoerd, kon ik het doorgeven aan de accountant.

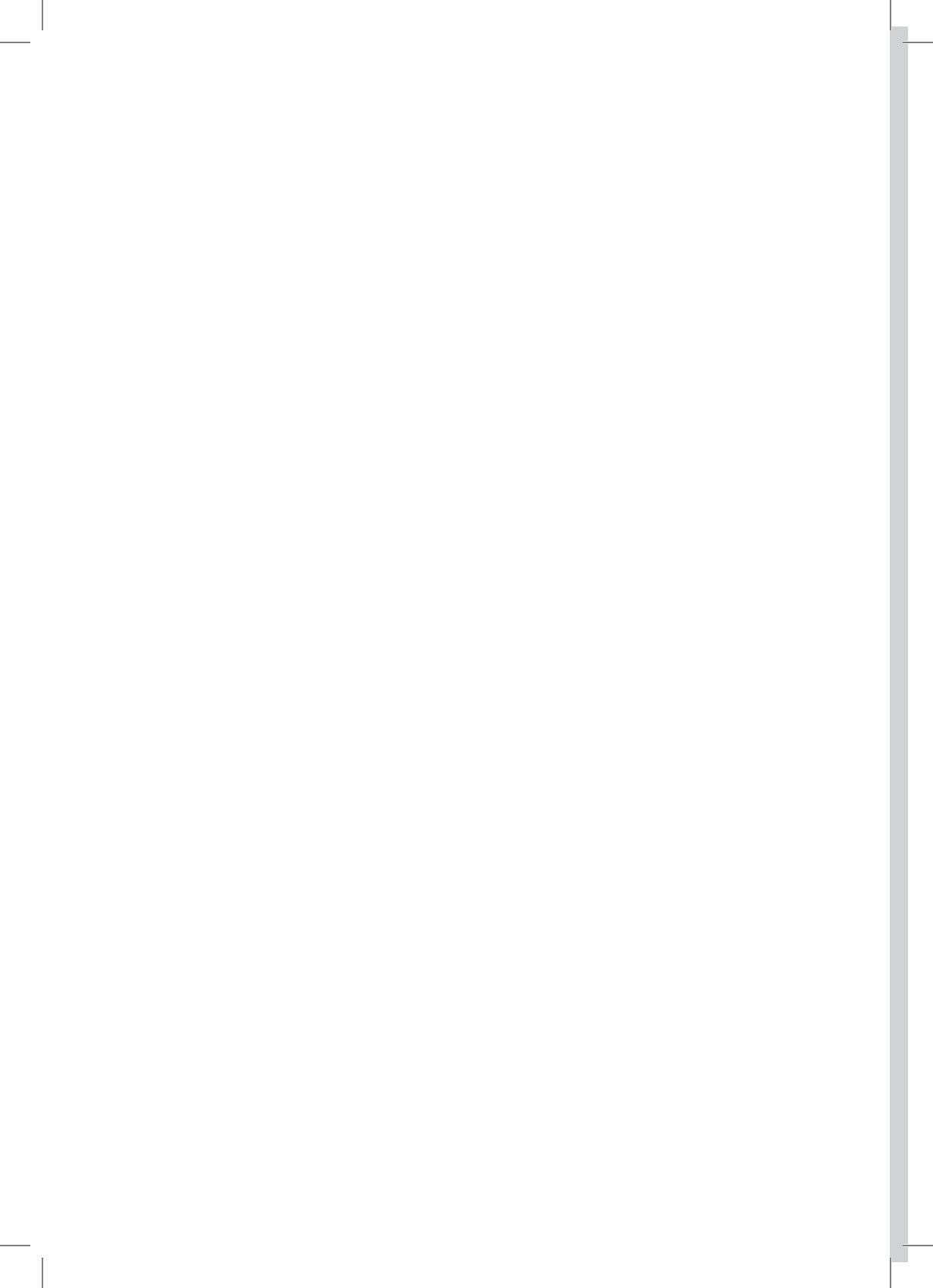
Je bent bijna zover dat je kunt beginnen met het schrijven van je tekst. Na de volgende stap ga je echt aan de slag met schrijven. In stap 4 geef ik je echter eerst nog flink wat tips die je helpen om jouw tekst aan te passen aan je MIK. Want om je boodschap goed over te brengen, moet je er wel voor zorgen dat je MIK jouw boodschap goed begrijpt.



Lukt het jou ook om je tekst voornamelijk vanuit de lezer te schrijven, waardoor je hem het meest direct aanspreekt?

Verwacht je dat je deze manier van schrijven lastig vindt? Schrijf dan eerst een stukje tekst om te oefenen.

Je zult merken dat je na een paar keer oefenen de slag te pakken hebt. Echt, je tekst leest er veel prettiger door en de lezer zal langer geboeid blijven door jouw verhaal.



STAP 5

**Start effectief
met schrijven**



'Ik kon niet schrijven en toch schreef ik, zoals Vincent van Gogh niet kon schilderen en toch schilderde.'

Louis Paul Boon, Belgisch schrijver, kunstenaar

Het moment is aangebroken: je gaat nu echt beginnen met schrijven. Je weet waarover je wilt schrijven, wat het doel is van je tekst, hoe je de lezer wilt aanspreken en je hebt de structuur van je verhaal bepaald.

Maar hoe begin je nu op een handige manier? Hoe voorkom je dat je naar je scherm zit te staren en dat je geen enkele zin kunt bedenken?

In deze stap geef ik je een aantal tips die je helpen om in de juiste schrijfflow te komen.

Negeer een stroef begin

Vaak moet je op gang komen met schrijven. Sowieso wanneer je de eerste zin op papier wilt zetten, maar waarschijnlijk ook elke keer als je weer begint met schrijven. Schrijven heeft vaak een stroeve aanlooperperiode. Als je even bezig bent, gaat het steeds soepeler. Ga dus gewoon aan de slag en laat je niet van de wijs brengen door een stroef begin.

Maak van de lastige eerste zin geen struikelblok

Het probleem van de eerste zin... Bijna iedereen die begint met schrijven, loopt hier tegenaan. Een uur naar een leeg scherm of papier staren, omdat je niet weet hoe je moet beginnen, is helemaal niet nodig. Begin gewoon met wat steekwoorden of kromme zinnen.

Het geeft niet als je dat een tijdlang doet. Gaandeweg zul je merken dat je ongemerkt toch op stoom komt. Je zinnen worden dan vanzelf mooier en meer to the point. Schrijf dan gewoon lekker door en ga pas later terug naar het begin om ook die zinnen goed te formuleren.

Twijfel je tussen verschillende openingszinnen? Zet ze dan allemaal achter elkaar en kies later welke je het best vindt. Zo houd je de vaart er lekker in.

Vat eerst kort samen wat je wilt schrijven

Schrijf voordat je begint met schrijven kort op (in steekwoorden of korte zinnen) wat je wilt vertellen. Je maakt dus eigenlijk eerst een soort samenvatting van je tekst. Op die manier orden je je gedachten en schrijf je daarna gemakkelijker.

Bouw de samenvatting daarna verder uit tot je volledige tekst. Ook kun je haar gebruiken als je een overkoepelende samenvatting nodig hebt. En misschien is zij ook wel geschikt om je hoofdstuk in te leiden.



Begin met een kladversie

Schrijf je eerste versie alsof het een kladversie is. Het is belangrijker dat je de vaart van het schrijven erin houdt, dan dat de tekst al helemaal perfect is geformuleerd. Het gaat er in de eerste versie om dat je de inhoud op papier zet. De juiste vorm komt later wel.

Pieker er dus in de eerste versie niet over of je wel het juiste woord of de juiste omschrijving hebt gegeven. Je onderbreekt dan je ritme en dat remt je creativiteit.

Weet je dat schrijven en herschrijven twee totaal verschillende dingen zijn, die ook in je hersenen op twee verschillende manieren worden aangestuurd?

Als je schrijft, ben je namelijk creatief bezig en ben je geconcentreerd op de inhoud. Hierbij maak je grotendeels gebruik van je rechterhersenhalft. Bij herschrijven neem je wat meer afstand van de tekst en ben je analytisch bezig, dan gebruik je voornamelijk je linkerhersenhalft. Als je beide taken tegelijk wilt doen, dan gaat dat ten koste van de kwaliteit van je tekst.

Schrijf hoe je praat

Herken je het, dat je in je hoofd precies weet wat je wilt zeggen, maar dat je het veel moeilijker opschrijft dan je in je hoofd had bedacht?

Doe dat niet! Schrijf gewoon zoals je praat. Vaak zijn de woorden en zinnen die je op papier gebruikt veel moeilijker geformuleerd dan wanneer je praat. En dat is helemaal niet nodig. Een boek met eenvoudige zinnen leest veel prettiger, wordt beter begrepen en beter onthouden dan een boek met lange zinnen vol ingewikkelde woorden en vakjargon.

Heb je weleens meegedaan met het Groot Dictee der Nederlandsche Taal? Het Groot Dictee is een wedstrijd in correct spellen. Het dictee bevat de meest onmogelijke moeilijke zinnen, met zo mogelijk

nog moeilijkere of volledig onbekende woorden. Als je de zinnen hoort, sta je 9 van de 10 keer met je oren te klapperen. Euhhh.... wat bedoelen ze precies?

We lijken nochtans alleen nog ooit en masse naar Leeuwarden te kunnen afreizen voor het alom geprezen natuurijsfestijn als we beseffen dat het klimaat, in dit specifieke geval Koning Winter, ons alleen ter wille kan zijn als wij van onze kant het klimaat tegemoetkomen door een goede maat van het klimaat te worden, een klimaatmaat.

Bron: Groot Dictee der Nederlandsche Taal 2018

Toch best een ingewikkelde manier om te vertellen dat de Elfstedentocht waarschijnlijk alleen nog maar een keer kan doorgaan als we beseffen dat we daar ook zelf wat aan moeten doen, en we het klimaat tegemoet moeten komen in onze acties.

Gebruik de tegenwoordige tijd

Er zijn twee redenen waarom ik je adviseer om je verhaal in de tegenwoordige tijd te schrijven. Ten eerste schrijft het makkelijker dan wanneer je je verhaal in de verleden tijd schrijft.

De tweede reden is echter belangrijker. Als je in de tegenwoordige tijd schrijft, voer je je lezer mee in jouw verhaal, waardoor hij zich er sneller mee identificeert. Hierdoor voelt hij een grotere betrokkenheid bij jou en jouw boodschap. Je boodschap komt makkelijker over. En dat is het doel dat je ermee hebt.

Begin met het eenvoudigste stuk

Vertel eens: wat is een goede reden om te beginnen met het moeilijkste deel van je tekst? Juist, die is er niet!

Het moeilijkste deel kun je beter schrijven als je de vaart van het schrijven er al lekker in hebt. Begin daarom met een deel dat je

makkelijk vindt. Het werkt vaak heel goed om eerst een makkelijk deel te schrijven en direct daarachteraan door te gaan met een moeilijke deel. Je zult zien je dat dit moeilijke deel dan een stuk eenvoudiger op papier krijgt.

Lukt het toch niet? Of heb je geen tijd meer? Schrijf dan van het moeilijke deel alvast een aantal steekwoorden of losse zinnestukjes op. Zo heb je houvast bij je tweede poging.

Monique, een van de auteurs die ik begeleid bij het schrijven van haar boek, heeft moeite met een bepaald deel van haar boek. Het lukt haar maar niet om de juiste bewoordingen te vinden. Ik adviseer haar om hardop uit te spreken wat ze in haar hoofd heeft, zodat ze in gewone taal tegen zichzelf zegt wat er moet komen te staan. Nadat ze een paar keer hardop heeft uitgesproken wat ze wil vertellen, lukt het ineens wel om deze moeilijke passage op te schrijven.

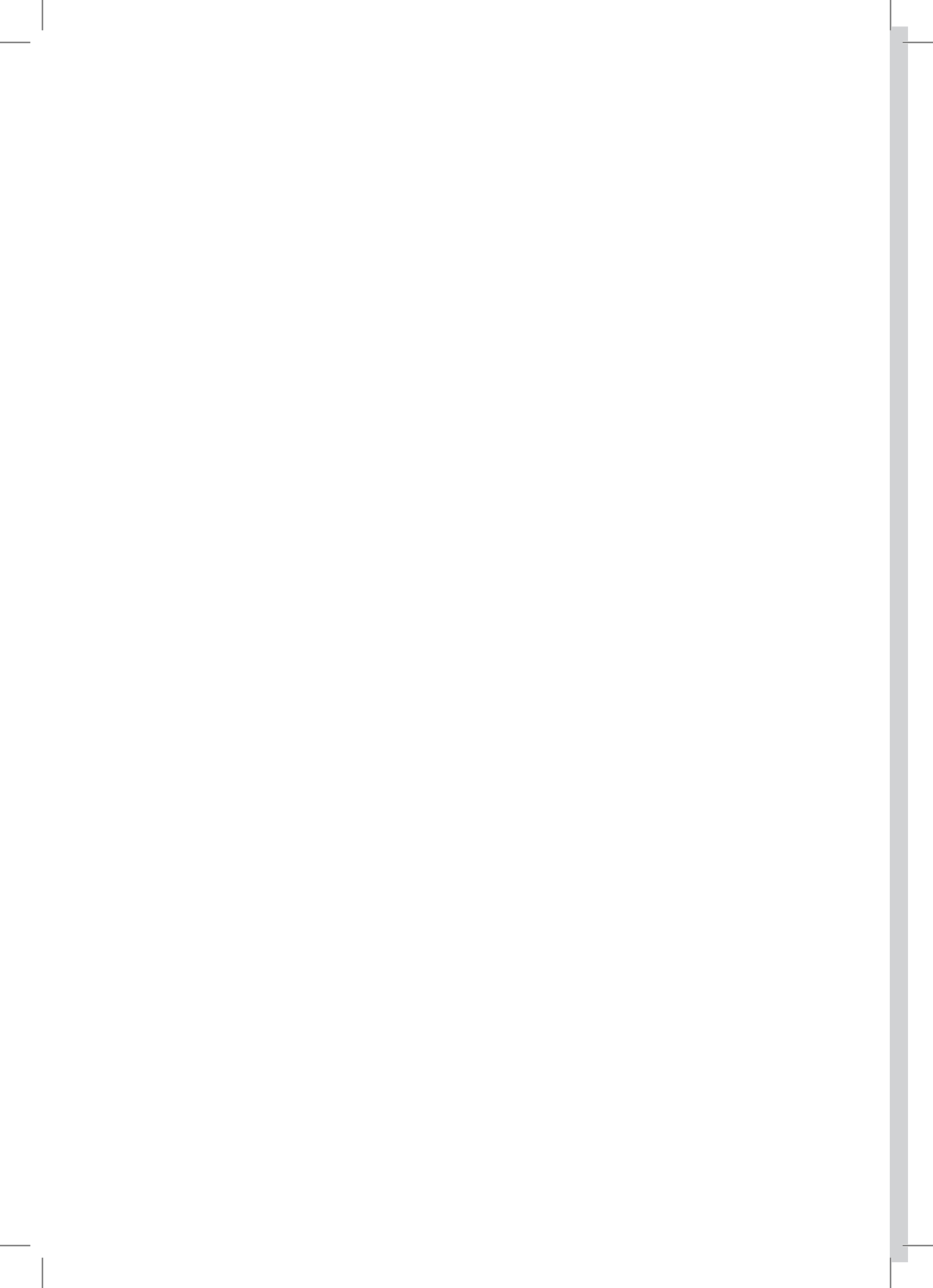
Een aantal andere methoden om een eventuele schrijfblokkade bij moeilijke passages op te lossen, zijn:

- Vertel iemand anders, of een denkbeeldige persoon, wat het probleem is. Noteer je uitleg direct en schrijf je tekst aan de hand van deze notities.
- Gebruik een voicerecorder. Spreek hardop uit wat je vaag in je hoofd hebt. Zo orden je je gedachten en zet je ze om in woorden. Je zult zien dat je stukje bij beetje tot de juiste formulering komt.

Als je eenmaal een begin hebt gemaakt met schrijven, zul je ervaren dat het steeds makkelijker gaat. Nadat je een klein beginnetje hebt gemaakt, adviseer ik je om stap 6 tot en met 9 door te lezen. Deze stappen hoef je niet volgtijdelijk uit te voeren. Ze staan boordevol tips en ideeën, waarmee jij van jouw tekst een ijzersterke inspirerende tekst maakt en je hem aantrekkelijk maakt voor jouw lezers.



1. Bedenk welk deel van jouw tekst je makkelijk vindt om te schrijven en start vervolgens met dit deel. Heb je nog niet direct de juiste schrijfflow te pakken, schrijf dan zoveel mogelijk steekwoorden en korte zinnetjes op over dit deel.
2. Oefen ook eens met een voicerecorder, als je het lastig vindt om een begin te maken. Zeg wat je wilt schrijven en schrijf je zinnen in eerste instantie op die manier op. Het finetunen komt later wel.



STAP 6

**Formuleer actief
en positief**



'Een vervelend boek te schrijven is gemakkelijker dan er een te lezen.'

Emanuel Wertheimer, filosoof (1846-1916)

Als jij een tekst schrijft, wil je dat je boodschap goed overkomt. Je wilt natuurlijk niet dat de lezer jouw tekst na een paar alinea's of na een hoofdstuk zuchtend opzij legt.

Als lezer wil je dat een tekst lekker vlot leest. De aandacht van de lezer neemt snel af wanneer hij verstrikt raakt in lange zinnen vol komma's, of wanneer hij een zin 3 keer moet lezen voordat hij hem begrijpt. Formuleer je boek daarom actief en positief.

Schrijf positief

Wanneer bereik je meer? Met een glimlach of met een boze blik? Deze vraag is niet zo moeilijk te beantwoorden.

Als je schrijft, is dat niet anders. Jouw boodschap komt beter over wanneer je deze positief formuleert, dan wanneer hij negatief is verwoord. Met een positief geschreven tekst vergroot je de kans dat je slaagt in wat je wilt bereiken. Dat komt doordat je brein 'niet' niet hoort.

Als ik bijvoorbeeld tegen je zeg: denk niet aan rode tulpen, waar denk je dan aan?

Precies... need I say more?

Vergelijk ook eens onderstaande zinnen en voel het verschil.

Wegens vakantie zijn wij gesloten tot 8 mei.

Wij zijn op vakantie. Vanaf 8 mei staan wij weer voor u klaar.

Geen probleem.

Hij kreeg een deel van zijn geld terug, toen was hij veel minder verbitterd.

Graag gedaan!

Hij kreeg een deel van zijn geld terug, toen was hij veel positiever.

Voel je het verschil?

Positief formuleren vraagt om een nieuwe blik. Het is maar waarop je de nadruk legt. Wat vroeger een stoptrein heette (stopt op elk station) heet nu een sprinter (sprint van het ene station naar het andere). Dan zit je toch met een heel ander gevoel in die trein.

Ook in jouw tekst maakt het een verschil als je jouw teksten positief verwoordt. De lezer zal jouw tekst met meer plezier lezen, waardoor hij jouw boodschap beter onthoudt.

Er is een aantal handvatten dat je helpt om je tekst positief te formuleren.

Zoek de 'ja' tegenover de 'nee'

Elke negatieve boodschap heeft een positieve tegenhanger. Tegenover elke 'nee' staat een 'ja'. Zoek die positieve tegenhanger op en draai de boodschap om. Dan is je glas altijd halfvol in plaats van halfleeg.

Als iets niet kan, is er ook altijd iets wat wel kan.

Als je zegt dat een winkel gesloten is, kan je in plaats daarvan ook zeggen wanneer hij open is.

Kinderen onder de 12 jaar mogen niet naar binnen.

Kinderen vanaf 12 jaar zijn van harte welkom.

Het restaurant is elke dag gesloten tot 17.00 uur.

Wij zijn 7 dagen per week geopend vanaf 17.00 uur.

Formuleer van 'na' naar 'voor'

Deze techniek wordt vaak gebruikt door webshops.

Als u uw bestelling na 21:00 uur plaatst, wordt deze de volgende dag aan u verzonden.

Vóór 21:00 uur besteld?
Morgen al in huis!

Ga van open naar gesloten

In verband met Koningsdag, zijn wij op 27 april vanaf 15:00 uur gesloten.

Op 27 april zijn wij van 8.00 tot 15:00 uur geopend. Wij wensen u alvast een mooie Koningsdag.

Redeneer van niet naar wel

Als je niet op tijd reageert, kan ik jouw wensen niet meenemen in de vergadering.

Reageer vandaag vóór 14.00 uur, dan kan ik jouw wensen meenemen in de vergadering.

Mag negatief formuleren dan nooit?

Natuurlijk mag dat wel. Als je bijvoorbeeld iemand wilt overtuigen van de waarde van jouw product of dienst, is het zeker zinvol om aandacht te schenken aan het probleem dat je klant heeft. Je boeit hem pas als je zijn pijn noemt. Dan is er geen sprake van negatief formuleren, maar neem je de klant serieus. Daar is niets mis mee. Wees je er echter van bewust als je negatief formuleren inzet, en ga als het kan weer zo snel mogelijk over op een positieve toonzetting.

Schrijf actieve teksten

In mijn werk als redacteur van zakelijke teksten, kom ik vaak teksten tegen die in de passieve vorm zijn geschreven. Ik merk dat beginnende auteurs het lastig vinden om actief te schrijven. Anderen zijn zich er niet van bewust dat ze veel tekst passief schrijven, of van het effect dat een passieve zin op hun tekst heeft.

Toch leest een tekst prettiger als deze grotendeels actief is geschreven. Lezers vinden passieve zinnen, oftewel de lijdende vorm, vaak droog, statisch of langdradig. Bovendien is een zin die in de lijdende vorm is geschreven sneller onpersoonlijk. De persoon verdwijnt dan naar de achtergrond. Passieve zinnen maken de tekst vaak onnodig complex. Je hoeft passieve zinnen niet volledig uit je teksten te verbannen. Als je af en toe een passieve zin gebruikt ter afwisseling van de actieve zinnen, wordt je schrijfstijl juist aantrekkelijker.

Het is goed om te weten wat actieve zinnen met je tekst doen:

- Ze maken je tekst direct en prettig leesbaar.
- De nadruk ligt op de persoon of instantie. Bij passieve zinnen ligt de nadruk meestal op de zaak. Daardoor wordt je zin zakelijk en onpersoonlijk.
- De tekst wordt er dynamisch en actiegericht van.
- Het onderwerp in een actieve zin is vaak duidelijker. In passieve zinnen wordt 'door ...' namelijk vaak weggelaten, waardoor niet altijd duidelijk is om wie het gaat.

Er wordt door de leraren aanstaande vrijdag gestaakt.

De leraren staken aanstaande vrijdag.

De presentatie wordt door de spreker binnen de geplande tijd afgerond.

De spreker rondt de presentatie binnen de geplande tijd af.

Het wetsvoorstel werd verworpen.

De Tweede Kamer verwerpt het wetsvoorstel.

Eigenlijk is actief schrijven helemaal niet zo moeilijk. Zeker niet als je de volgende 3 basisregels voor jezelf aanhoudt.

1 Gebruik zo min mogelijk de combinatie 'worden' en 'door'

Passieve of lijdende zinnen herken je aan een combinatie van het werkwoord *worden* of *zijn* en een voltooid deelwoord. Ze bevatten vaak ook het woordje *door*. Vermijd combinaties met *worden* en *door*.

Dit formulier moet door de aanvragers binnen vier weken worden teruggestuurd naar de afdeling personeelszaken.

De aanvragers moeten dit formulier binnen vier weken terugsturen naar de afdeling personeelszaken.

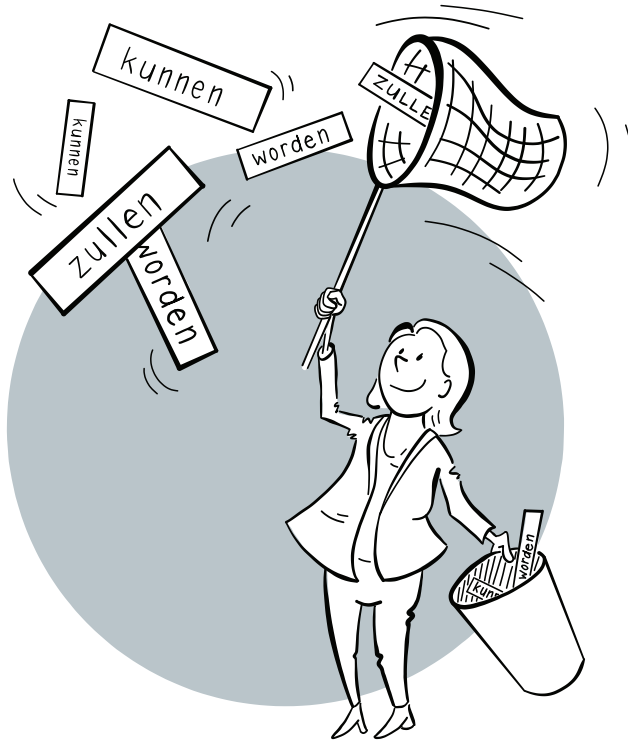
2 Vermijd de zullen/kunnen-plaag

Vaak zijn de werkwoorden *zullen*, *kunnen*, *mogen*, *willen*, *worden* en *gaan* een ware plaag in je tekst. Ze maken hem wollig en indirect, waardoor hij niet prettig leest.

Je tekst wordt krachtiger als je deze werkwoorden weglaat, en je boodschap komt beter over bij je lezers.

Mocht u vragen hebben over dit onderzoek, dan kunt u contact met mij opnemen via het volgende e-mailadres.

Heeft u vragen over dit onderzoek, mail mij dan op [e-mailadres].



3 Schrijf je tekst zoveel mogelijk in de tegenwoordige tijd

Schrijven in de tegenwoordige tijd zorgt voor een actiever verhaal. Ik vertelde eerder al dat je de lezer daarmee als het ware dichtert naar je tekst toetrekt. Zo identificeert hij zich makkelijker met jou en jouw boodschap.

Ook als iets in het verleden heeft plaatsgevonden, bijvoorbeeld als je wilt vertellen over een voorval in de praktijk, verdient het de voorkeur om de tegenwoordige tijd te gebruiken.

Pas deze 3 punten toe op je tekst, en je staat versted van het resultaat.



Oefen met actief schrijven, voordat je met je daadwerkelijke tekst begint. Dit doe je als volgt:

1. Schrijf een aantal alinea's over een willekeurig onderwerp.
2. Lees de tekst daarna door en onderstreep daarin de volgende woorden: door, kunnen, moeten, worden, gaan, zullen (en de vervoegingen daarvan).

Hoe vaak heb je deze woorden ongemerkt gebruikt?

3. Herschrijf de zinnen waarin je deze woorden hebt gebruikt, zodat ze actief worden.

Je bent je nu bewust geworden van je onbewuste manier van schrijven.

4. Begin nu met het schrijven van je 'echte' tekst en schrijf deze zo actief mogelijk.

Boek bestellen

Ben je enthousiast geworden na het lezen van
deze 3 stappen
en wil je het hele boek lezen?

Ga dan naar

www.b-powered.nl/inspirerend-schrijven

voor meer informatie en om het boek te
bestellen.